

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Громадська екологічна діяльність»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Технології захисту навколишнього середовища
	2024 року вступу
Тривалість викладання	4 чверть
Заняття:	весняний семестр
Лекції:	2 години
Семінарські:	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Екології та технологій захисту навколишнього середовища

Викладач:

Павличенко Артем Володимирович

професор, д-р. техн. наук, професор кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища

Персональна сторінка

<http://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Pavlichenko.php> ;

E-mail: pavlichenko.a.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Громадська екологічна діяльність» є важливою спеціальною складовою освітньої програми для студентів-бакалаврів, які обрали спеціальність 183 Технології захисту навколишнього середовища. Курс спрямований на формування первинних знань про громадську активність значних мас людей, спрямована на захист екологічних прав громадян, а також на охорону природи України.

2. Мета курсу

Мета дисципліни – формування уявлень про: роль громадськості у розвитку та реалізації екологічної політики та наданні пропозицій з вдосконалення природоохоронного законодавства; участь організацій громадянського суспільства у розбудові та впровадженні політик, дружніх для довкілля; участь громадськості в екологічній освіті з метою сталого розвитку, екологічної просвіти та виховання; можливості вільного доступу до екологічної інформації; особливості впровадження місцевими громадами невиснажливого господарювання та екологічно дружніх технологій, а також можливості для здобувачів освіти реалізувати свою соціальну активність в громадському екологічному рухові.

3. Результати навчання

- знати основні принципи залучення громадськості до управління природоохоронними діями та/або екологічними проєктами;
- розробляти та реалізовувати громадські екологічні проєкти;
- знати особливості залучення громадськості до розробки та реалізації проєктів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами;
- проводити освітні заходи з визначення оптимальних шляхів поводження з відходами;
- формувати ефективні комунікаційні стратегії залучення громадськості до вирішення екологічних та природоохоронних проблем на локальному, регіональному та національному рівнях;
- знати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних та природоохоронних проєктів;
- знати шляхи пом'якшення негативних соціальних, економічних та політичних наслідків впровадження екологічних та природоохоронних проєктів;
- знати процедуру проведення громадських слухань щодо проблем та перспектив формування територій природно-заповідного фонду, екологічної мережі тощо;
- знати особливості розробки проєктів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля;
- залучати громадськість до реалізації природоохоронних проєктів та заходів.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Екологічний (природоохоронний) рух в Україні

Особливості формування громадського екологічного руху. Становлення громадських екологічних рухів в світі та Україні. Роль громадських організацій у формуванні дбайливого ставлення суспільства до природи. Неурядові екологічні організації в Україні: проблеми становлення та розвитку

2. Правові засади громадської екологічної діяльності з охорони довкілля в Україні

Права та обов'язки громадян у сфері охорони довкілля. Конвенція Європейської Економічної Комісії ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля («Оргуська конвенція»). Нормативні документи, що регламентують доступ до екологічної інформації та вплив громадськості на формування екологічної державної політики

3. Природоохоронні проєкти та заходи

Роль громадськості у розробці та реалізації екологічних проєктів та заходів. Бюджет участі, як інструмент вирішення екологічних проблем громад. Громадські ініціативи спрямовані на вирішення екологічних проблем певних територій та об'єктів навколишнього середовища. Дослідження громадської думки про актуальність і доцільність здійсненого проєкту

4. Роль громадської екологічної спільноти в збереженні довкілля України

Взаємодія громадськості з органами державної влади в контексті вироблення та прийняття за її участі рішень в сфері державної екологічної політики, здійснення громадського екологічного контролю, забезпечення доступу до інформації. Громадський екологічний контроль. Участь громадськості у процедурі оцінки впливу на довкілля, стратегічній екологічній оцінці. Роль громадськості у формуванні територій природно-заповідного фонду, екологічної мережі тощо

5. Повноваження громадських організацій у галузі охорони навколишнього природного середовища

Принципи утворення і діяльності громадських об'єднань. Утворення та реєстрація громадського об'єднання. Статут громадського об'єднання. Права громадських об'єднань.

6. Громадські екологічні ради при органах влади та місцевого самоврядування

Основні завдання громадських екологічних рад. Права громадських екологічних рад. Особливості формування складу громадських екологічних рад. Права та обов'язки членів громадських екологічних рад

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

1. Конвенція Європейської Економічної Комісії ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля

2. Роль саміту у Ріо-де-Жанейро (1992) у залученні громадськості до природоохоронної діяльності

3. Особливості здійснення громадського екологічного контролю.

4. Діяльність урядових, приватних та громадських неурядових організацій у сфері збереження природи

5. Аналіз діяльності екологічних громадських організацій в Україні та світі
6. Аналіз громадських ініціатив ініційованих місцевими громадськими організаціями і спрямованих на вирішення екологічних проблем на об'єктах природо-охоронного фонду, поводження з відходами тощо
7. Розробка проєкту залучення громадськості до вирішення природоохоронних проблем певної місцевості (міста, регіону)
8. Розробка освітнього проєкту спрямованого на залучення громадськості до вирішення екологічних проблем певної території

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Використовуються інструментальна база кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle, MS Office Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше як 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина (семінари)		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	35	100

Семінарські заняття приймаються за контрольними запитаннями до кожної з тем.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **12 балів (разом 60 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарських занять

За кожне семінарське заняття здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: виявлено підвищений рівень засвоєння обсягу знань і набуття вмінь; якісно, ретельно, самостійно та в повному обсязі виконано завдання. Матеріал викладено в логічній послідовності, без мовних помилок, а власні висновки студента відповідають темі практичного завдання.

4 бали: показано оволодіння достатнім обсягом знань і вмінь під час виконання завдання; продемонстровано самостійність в отриманні розрахунково-аналітичних даних, але з незначними неточностями; точність і чіткість мови, а власні висновки студента відповідають темі практичного завдання.

3 бали: недостатньо показано оволодіння обсягом знань і вмінь під час виконання завдання; продемонстровано не самостійність в отриманні розрахунково-аналітичних даних, зміст роботи викладений не завжди у логічній послідовності, в роботі зафіксовані не значні помилки, а власні висновки студента не завжди відповідають темі практичного завдання.

2 бали: виявлено змістові й лексичні помилки, зміст роботи викладено не чітко й нелогічно, але продемонстровані знання й уміння в межах навчальної програми.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Громадська екологічна діяльність».

8 Рекомендовані джерела інформації

1. Самойленко Н. М. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навч. посіб. / Н. М. Самойленко, Д. В. Райко, В. І. Аверченко. – Харків : НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. – 174 с.

2. Берзіна С.В. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник / С.В. Берзіна, І.І. Яреськовська та ін. – К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 134 с.

3. Берзіна С.В. Громадський екологічний контроль : посіб. Для громадських інспекторів з охорони довкілля / С.В. Берзіна, В.Є. Борейко, Г.С. Бузан ; за заг. ред. І.О. Яковлева. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 150 с.

4. ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015, IDT). Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування. Видання офіційне. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016.

5. Національна доповідь про реалізацію національної екологічної політики / за наук. ред. Бондаря О.І. – Херсон: ФОП Грін Д.С., 2016. – 120 с.

6. Павличенко А., Палєхова Л. Синергетичні ефекти екологічної сталості в глобальних ланцюгах створення вартості. Стале споживання та виробництво у глобальних ланцюгах створення вартості : монографія. За заг. ред. А. В. Павличенка та Л. Л. Палєхової. Дрезден, 2024. С. 9-29.

7. Громадська екологічна діяльність. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять для студентів освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища / А.В. Павличенко, А.Г. Рудченко О.О. Конопльова; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2024. – 13 с.

Інформаційні ресурси

1. https://zakon.rada.gov.ua/laws	Офіційний сайт Верховної Ради України
2. http://www.mon.gov.ua	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
3. https://menr.gov.ua/	Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та ПР України
4. http://sop.org.ua	Служба охорони природи – Інформаційний центр
5. http://env.teset.sumdu.edu.ua	Науковий центр прикладних екологічних досліджень
6. http://ir.nmu.org.ua/	Репозиторій НТУ «Дніпровська політехніка»